СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLVI. Ч. 269. Джерзі Ситі, Н. Дж., пятниця, 18-го листопаду 1938. No. 269. Jersey City, N. J., Friday, November 18, 1938. VOL. XLVI.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. 4-0807. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

УСІ ДО ПОХОДУ!

РУЗВЕЛТ ПРОТЕСТУЄ ПРОТИ ПЕРЕСЛІДУВАННЯ КАТОЛИКІВ

ВАШИНҐТОН. — Стівен Ерлі, секретар президента Рузвелта, подав пресі заяву президента, що його вискази проти переслідування меншин у Німеччині відносяться не лише до жидів, але й до католиків.

Президент занявся справою допомоги втікачам з Німеччини та відбув довшу конференцію з Краєвим Дорадним Комітетом, що помагає в роботі Міжурядовому Комітетові для Втікачів у Лондоні.

Він дістав вістку, що американська амбасада в Німеччині вже обчислила розміри шкід, пороблених американським громадянам німецькими юрбами підчас останніх виступів проти жидів у Німеччині, та що американська амбасада вже внесла до німецького уряду жадання винагороди за ці шкоди.

КАТОЛИЦЬКІ ПРЕДСТАВНИКИ ПУБЛИЧНО ОСУДЖУЮТЬ ПЕРЕСЛІДУВАННЯ ЖИДІВ.

НЮ ЙОРК. — Зо стації Нешенел Бродкестинґ Ко. й Коломбія Бродкестинґ Систем промовляли в середу вечором визначні провідники католицької церкви й протестували проти переслідування жидів націстичним урядом у Німеччині.

Промовляли: д-р Моріс Шігі, професор релігійного виховання в Католицькім Університеті у Вашинґтоні; архиєпископ Джан Миті; єпископ Ґенон, єп. Айртон та єп. Кориґен, ректор Католицького університету у Вашинґтоні.

Замітно, що промовці не говорили про переслідування католиків.

УРЯД ПЕРЕДБАЧАЄ НАДОВГО ПОТРЕБУ ДОПОМОГИ.

НЮ ЙОРК. — Гарі Гопкинс, адміністратор Поступу Праць („Доблю-Пі-Ей"), виступив тут на конференції директорів цього бюра з заявою, що федеральний уряд знаходить працю цього бюра потрібною для 2 міліонів осіб іще на наступних 20 років.

ЧУТКИ ПРО НЕДАЛЕКЕ УСТУПЛЕННЯ ВИСОКИХ УРЯДОВЦІВ.

ВАШИНҐТОН. — У столиці кружляють чутки про близьку резиґнацію Джеймса Фарлія, ґенерального почтмайстра. Кажуть, що він має присвятитися приватному бизнесові.

Ходять теж чутки, що Брендайс має зрезиґнувати з членства в Найвищому Суді Злучених Держав та віддатися проводові сіоністичного руху.

КОМІТЕТ ПРОМИСЛОВОЇ ОРҐАНІЗАЦІЇ УХВАЛИВ КОНСТИТУЦІЮ.

ПИТСБУРҐ (Па.). — Третього дня своїх нарад конвенція Комітету Промислової Орґанізації ухвалила нарешті свій статут. „Ліві" юнії, як морських робітників, пробували добитися в орґанізації спеціяльних прав, але самий Луіс виступив проти таких спроб.

Конвенція ухвалила резолюцію проти переслідування меншин у Німеччині.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ЛЕҐІОН ДОМАГАЄТЬСЯ ДЕПОРТАЦІЇ „НЕБАЖАНОГО ЧУЖИНЦЯ".

ІНДІЯНАПОЛИС. — Стівен Чедвик, краєвий командант Американського Леґіону, вислав до Френсиз Перкинс, секретарки праці, домагання в імені Американського Леґіону повести негайно судові доходження проти Гарія Бриджеса, провідника морської юнії на побережжі Тихого океану, як проти „небажаного чужинця". Доходження має на цілі депортувати його чим скорше з Америки.

АМЕРИКАНСЬКИЙ АМБАСАДОР ВІДЇЗДИТЬ З БЕРЛІНУ.

Вслід за візванням американського амбасадора в Берліні, Вилсона, вертатись додому, останній почав пакувати свої річи і лагодитись до відїзду. Він мав коротке прощання з міністром Рібентропом. Німецька преса заявляє, що поворот американського амбасадора цілком не має нічого спільного з останніми протижидівськими розрухами в Німеччині.

ЛИНДБЕРҐ ПЕРЕНОСИТЬСЯ ДО БЕРЛІНУ.

Відомий американський летун Линдберґ, якого недавно відзначив Гітлер найвищим німецьким відзначенням, тепер заявив, що він на зиму переноситься жити до Берліну. Як причину цього перенесення він подав це, що в Німеччині тепер є багато нагоди експериментувати над летунством.

РУМУНСЬКИЙ КОРОЛЬ ВІДВІДУЄ АНҐЛІЮ.

До Лондону приїхав з державною візитою румунський король Карло враз зо своїм сином Михайлом. Його на стації зустріли в цілій державній параді анґлійський король і кабінет міністрів. Король Карло буде старатися дістати від Анґлії більші позички, щоби проділати німецькому прониканню Румунії. Є такі вигляди, що король великих позичок не дістане, зате дістане найвищий анґлійський ордер „підвязки".

ІТАЛІЙСЬКИЙ КОРОЛЬ УСПОКОЮЄ ПАПУ.

Італійський король відписав папі листа і в тому листі заявив, що його прохання відносно злагіднення „расового закону", що забороняє італійським „арійцям" женитися з чужими „неарійками", уряд візьме під увагу.

РОЗСЛІДЖУЮТЬ ПОПУЛЯРНІСТЬ РУЗВЕЛТА.

Американський Інститут Публичної Опінії розслідив питання популярности Демократичної Партії й президента Рузвелта. На основі розсліду каже він, що Демократична Партія все ще має за собою більшість народу, а президент Рузвелт є популярніший від своєї партії.

ПРИЗНАЄТЬСЯ ДО ВБИВСТВА.

Перед карним судом у Ню Йорку стає Роберт Ервин, різьбар і бувший студент теольоґії, обвинувачений за вбивство Френка Бирнса на Великдень 1937 року. Його підозрівають теж за ще два інші вбивства в другому ступні.

ЗАКИДАЄ КОМУНІСТАМ КАМПАНІЮ ПРОТИ ЗБРОЄННЯ.

Перед конґресовим комітетом для розсліду неамериканських акцій станув як свідок Зиґмунд Добржанскі, орґанізатор автомобільної юнії в Дітройті, і закидав комуністам, що вони вживали всяких натисків на автомобільних робітників для саботажування кампанії за зброєння краю.

ВИТРАТИЛИ 50 ТИСЯЧ ДОЛЯРІВ, ЩОБ ЗНАЙТИ ТІЛО ДОДЖА.

Родина траґічно втопленого в озері Джорджіен Бей молодого міліонера Доджа з Литл Кирент, Онтаріо, витратила на відшукання його тіла суму 50 тисяч долярів за 23 дні шукання тіла в озері, причому були заняті 22 судна і сотки робітників. Зо Злучених Держав спровадили підводну лодку. Але в день, коли та лодка мала зануритись під поверхню, озеро видало тіло Доджа. Його знайшли припадком убогі рибаки, які в нагороду дістали пару тисяч долярів.

СКІЛЬКИ НАРОДУ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ?

За обчисленнями Бюра Перепису у Вашинґтоні, населення Злучених Держав досягнуло з днем 1. липня цього року числа 130 міліонів 215 тисяч душ. З надвишки за останній рік 916,000 приписується надвишці народжень понад смерті, а 43,000 надвишці іміґрації понад еміґрацію.

ПЕРЕЛОВИЛИ ВЕЛИКИЙ ЛАДУНОК ОПІЮ.

Митові урядники в Ню Йорку забрали з анґлійського корабля „Силверю", як він прибув до цього порту, 800 цинкових пушок, повних опію до курення, та арештували як пачкаря одного члена залоги. Сконфіскований опій варт у гуртовій торговлі коло 255,000 долярів.

ДЮІ КАЖЕ АРЕШТУВАТИ КОМІСАРЯ ЗА ХАБАРНИЦТВО.

На домагання нюйорського прокуратора Томаса Е. Дюія арештовано під закидом хабарництва Чарза Гарнета, стейтового комісаря моторового руху. Прокуратор закидає Гарнетові, що він побирав за своє 14-літнє урядування хабарі від таксівкового підприємства Пармелія, котре контролює цілу низку таксівкових компаній. Як каже Дюі, Гарнет узяв досі хабарів на суму 67,000 долярів. Гарнет заперечує цей закид. Його випущено на волю по зложенні кавції в сумі 5,000 долярів.

ПРОДАВАВ ВИДУМАНІ РОБОТИ.

Гері Гокабовн з Тиминс, Онтаріо, піде на рік до вязниці, якщо не заплатить 500 долярів кари за продавання неіснуючих робіт безробітним у золотих майнах. Посередник праці брав грубі нагороди під умовою, що своїм клієнтам постарається роботу. Але натрапив на Івана Келявського, котрий доїхав ошустові кінця. Гокабовн обіцяв Келявському роботу у майні за сто долярів нагороди. Але Келявський, підозріваючи нечисту справу, порозумівся з поліцією. Поліція дала йому на нагороду позначені гроші, які знайшла пізніше в аґента.

НЕБУВАЛИЙ КРАДІЖ.

Д-р Юлій Кавфман, радовий специяліст у Бруклині, Ню Йорк, подав до відома поліції, що від нього вкрали злодії 5 радових шпильок. Він остерігає публично злодіїв, що вкрадений рад на ніщо їм не може придатись, а може їм наробити великої шкоди. Він подає цей факт до публичного відома, щоб остерегти не лише злодіїв, але й того, що міг би знайти ці шпильки, якби злодії їх закинули.

ЗАСУДИЛИ ПОЛІЦАЯ ЗА ПОБИТТЯ ЖІНКИ.

Станиславівський окружний суд засудив на 6 місяців вязниці з припиненням на 2 роки старшого постерункового Яна Маркоцкого з Чернієва, який закував у кайдани Марію Гаврилишинову та бив її, намагаючись на ній вимусити зізнання, немовби вона вкрала йому годинник.

ПРАВОСЛАВНЕ ДУХОВЕНСТВО В ОБОРОНІ МИТРОПОЛИТА ШЕПТИЦЬКОГО

ЛЬВІВ. — Православний декан Павлишин, хотячи приподобатися владі, опублікував листа з негідними нападами на митрополита Шептицького. Та цей лист викликав серед православного духовенства цілком противний відгомін. На руки митрополита почали з усіх сторін напливати від православних священиків листи, в яких вони заявляють, що з тим листом не погоджуються та якнайгостріше таврують його. В деяких листах православні священики висказують свою велику пошану до митрополита та висловлюють свою подяку за його мужне становище в справі православних церков на Холмщині й Волині.

ДИПЛЬОМАТИЧНА АКЦІЯ ПРЕМ. А. ВОЛОШИНА.

ЛЬВІВ. — Краєві часописи приносять розмову премієра Карпатської України, о. А. Волошина, з журналістами, яку то розмову передали згодом словацькі радія. Премієр Волошин говорив: „З рішенням арбітражу мусимо погодитись, бо воно невідкличне. Я все зробив, що було в моїх силах, щоб рятувати те, що можливо. В останній хвилині я врятував для нас Севлюш з його плодючою околицею. Наша делеґація мала у Відні великі симпатії. Побіч чеського і словацького прапору маяв на домі нашої спільної делеґації в Ґранд Готелі жовто-блакитний прапор Карпатської України. Я перевів розмови з німецьким міністром закордонних справ, фон Рібентропом, і з італійським мініністром Чяном. Вони з великим зацікавленням слідкують за нашою працею та запевнили мене про піддержку в господарській розбудові нашого краю".

ЕВАКУАЦІЯ УЖГОРОДА ВІДБУЛАСЯ ПРАВИЛЬНО.

УЖГОРОД. — Евакуація Ужгорода українськими властями відбулася зовсім правильно і без ніяких заколотів. Подаючи ці відомості, тамошня українська преса заявляє, що Ужгород впродовж 20 останніх літ був осередком українського життя і через те з маленького нужденного містечка зріс на гарне модерне місто. Тепер, коли він попаде під мадярське панування, він змаліє і стане маленьким містечком. Українські місцеві часописи висказують свою надію, що колись він таки назад вернеться до українського матернього пня.

МАДЯРИ ЗАХОПИЛИ ВІЛЛЮ О. А. ВОЛОШИНА.

ЛЬВІВ. — Українські краєві часописи подають, що по захопленні мадярами Ужгорода була передана через радіо вістка, що мадяри сконсфіскували віллю премієра Карпатської України, о. А. Волошина. Радіові вістки також доносили, що мадярська влада відразу закрила всі українські часописи, а позволила виходити тільки москвофільським та мадяронським.

МОСКВА ПРОСТЯГАЄ СВОЇ КРІВАВІ РУКИ ДО АМЕРИКИ.

МОСКВА. — Обговорюючи останні протижидівські виступи в Німеччині, а також напади німецької преси на Америку, советські ґазети пробують спекти свою печеню і накликають Америку до тісного союзу з Советами в обороні „демократії" і „свободи" на світі. В своїх статтях советські часописи моралізують на адресу німецької влади і кажуть, що та влада, яка пускається на такі переслідування, дає доказ свого внутрішнього розкладу.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jeresy City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.		SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy	
На рік	$6.00	One year	$6.00
На пів року	$3.25	Six months	$3.25
На три місяці	$1.75	Three months	$1.75
Число з пятниці (з англійською частю):		Friday's issue (witr Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.00	One year	$2.00
На пів року	$1.25	Six months	$1.25
В Джерзи Сити і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$9.00	One year	$9.00
На пів року	$4.75	Six months	$4.75
На три місяці	$2.50	Three months	$2.50

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. „Сво́оди": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

НА ПОЗОРИЩЕ!

Для приспішення здійснення мрій і ідеалів української нації зробимо у тій хвилині те, що нам можливо й дозволено в Америці зробити. Будемо розкривати ворогів українського народу й окупантів України. І то зо ще більшими зусиллями, ніж це ми досі робили. Виставимо їх перед Америкою і світом у їх найновішому світлі, себто у їхньому найновішому дикунстві, спрямованому на знищення безборонного українського народу, що хоче здійснювати своє природне право на життя.

У тім моменті ВИСУВАЄМО НА ГОЛОВНЕ ПОЗОРИЩЕ — ПОЛЬЩУ. Хочемо, щоби по поступках Польщі й польського народу за останні місяці світ переконався, якого то дикуна має між собою. Хочемо, щоб світ пізнав, що польське граблення і руйнування українських церков не є нічим новим, а тільки вірним відбитком того, чим Польща була довгі століття. Хочемо, щоб світ пізнав, що нищення українських шкіл, граблення українських кооператив чи руйнування українських книгарень і бібліотек це ніщо інше, а тільки вірний образ того, як виглядав на ділі отой „історичний культурний похід Польщі на схід", яким вона так перед світом звикла величатись. У тій нашій боротьбі з польським варварством мусимо завжди памятати, що маємо виступати перед світом тільки з правдою, і нічим іншим, тільки з правдою. А тут в Америці мусимо вважати (так, як і досі вважали), щоб наші виступи були у високому ступні культурні, бо тільки таким чином зможе перемогти правда і культура, бо тільки тоді зєднаємо для нашої справи розум і серце свободолюбних громадян цього краю.

В такий спосіб і для таких цілей виступимо ЦІЄЇ СУБОТИ В НЮ ЙОРКУ з великою українською маніфестацією. Виступлять ті, що мають серце до Рідного Краю та його змагань і терпінь. Виступлять ті, що виховались на демократичних засадах Америки і ставляться з любовю і пошаною до свободи, а з ненавистю до гнету.

Ми знаємо, що таксамо виступить проти Польщі вся українська іміґрація в Америці. І певні цього, що нема між нами такого американського громадянина українського роду, в якому не відозвалось би американське й українське розуміння ідеалу свободи, в якого голові й серці не піднявсяб у тому моменті грімкий протест проти дикунського походу Польщі на українську церкву, школу і землю. І не буде такої української жінки, що не прийшлаб сама, чи зо своєю дитиною, піднести і свій голос протесту. Вийде кожний і кожна з нас, хто тільки буде в змозі вийти. Це ми знаємо і цього ми певні. Ми також знаємо, хто і які робить заходи, щоб завдати удар отим нашим маніфестаціям. Але заповідаємо: Нема в нікого такої сили, щоб здержала український нарід у його змаганні до волі й своєї держави!

ІТАЛІЙСЬКО-НІМЕЦЬКИЙ АРБІТРАЖ І КАРПАТСЬКА УКРАЇНА

Карпатська Україна, а з нею й ціла Україна зазнали важкого удару: Карпатську Україну позбавлено двох найбільших міст, що з них одно, Ужгород, було її столицею. Втрата Ужгорода означає втрату звичайного для цілої країни адміністраційного осередку, де ріжні краєві установи знаходили вже вигідні приміщення, де відповідно налагоджена система телефонічних, телеґрафічних, почтових і інших комунікацій помітно влекшувала орґанізаційну роботу. Треба приймати теж на увагу, що кілька культурних і освітніх установ, яких не можна буде перенести до інших міст Карпатської України, опиняються тепер відрізані від свого запілля, що надавало їм життя, і тимсамим присуджені на занепад. Поминаємо на цьому місці також питання особистої траґедії для тисяч наших українських громадян, що нараз опиняються перед важкою проблемою вибору між мадярським підданством з усіми його наслідками, включно до вязниці і позбавлення всякої можливости провадження національної роботи і втратою насиджених домівок. Для багатьох карпатських українців віддання Ужгороду й Мукачева Мадярщині означає фактичну матеріяльну руїну.

Але й на цю справу ми мусимо дивитися не з особистої а з загально - національної точки погляду, і, визнавши болючість удару, визнати також, що в кожному лиху є й своя добра сторона. І тут перш за все треба признати, що нас тяжко **поранено,** але не вбито. Бо тільки смерть непоправна, а рани, хочби й найболючіші, вигоює час, а особливо пильне лікування. Бо не треба забувати, що наші вороги вживали всіх своїх сил, усіх своїх впливів, щоб не тільки позбавити українців Ужгорода, але й щоб стерти з лиця землі все те, що має якийнебудь звязок із самою ідеєю й імям Карпатської України. Ще напередодні віденського арбітражу польські часописи домагалися від Італії й Німеччини дати Мадярщині цілу Карпатську Україну, щоб Мадярщина винищила там український рух. Але, не вважаючи на всі заходи Польщі, не вважаючи на всі інтриґи й подорожування її міністра закордонних справ, п. Бека, не вважаючи на ввесь лютий ґалас її шовіністичної преси, польських домагань не задоволено: спільної польсько-мадярської границі — ціною знищення Карпатської України — у Відні не створено. Навпаки, віддаючи мадярам Ужгород і Мукачів і визнаючи, що вся інша територія, включно з Севлюшем, що на нього мадяри теж мали претенсії, заселена українцями і мусить належати Карпатській Україні, Італія й Німеччина визнали, що утворений стан річей не повинен підлягати більше ніяким змінам і ніяким плебісцитам. Італія й Німеччина признали, що Карпатська Україна в цілості належить тільки українському народові, що вже раніше цілком ясно виявив свою волю мати власну державу, і бути в усякому разі цілком незалежним від Мадярщини.

Так, Карпатська Україна втратила свою столицю, але одночасно здобула визнання своєї державности, хоч і в федераційному звязку з двома іншими державами, Чехією й Словаччиною. Отже поряд з важкою втратою українці здобули безсумнівну перемогу, якої вага виміряється нечуваною дипльоматичною поразкою Польщі. І тому наш перший обовязок: не піддаватися почуттю огірчення й депресії, а приступати відразу до державної роботи. Нам відібрано столицю? — Збудуємо нову! Ціла українська еміґрація мусить прийти на допомогу урядові Карпатської України, що з утратою Ужгороду й Мукачева, втратить також увесь отой збаламучений, змадяризований москвофільський елемент, що досі ставав завадою на шляху до національної й економічної розбудови. Нема сумніву, що уряд Карпатської України зазнаватиме в перших часах величезних трудноців економічного характеру, але ми не сумніваємося, що сфедеровані держави прийдуть до нього з відповідною допомогою. Анґлійський уряд дає Чехословаччині велику позичку для направи ситуації: відповідна частина цієї позички, і то негайно, мусить піти на руки карпатського уряду, щоб він міг відразу приступити до потрібних робіт. Не сумніваємося, що наша українська еміґрація в Америці й Канаді також причиниться у великій мірі до розбудови Карпатської України, де нова столиця матиме бодай ту — дуже важливу — прикмету, що буде заселена свідомими українським населенням і позбавлена жидівсько - московських меншин.

Ми втратили Ужгород і Мукачів, але, поруч із ствердженням ідеї нашої української державности, ми придбали на віденському арбітражі ще одну, незвичайно важливу річ: перемогу етнічного принципу, що проти нього так воювала — із зрозумілих причин — Польща. І цей етнічний принцип, відкинувши спільну мадярсько - польську границю, вирушує в дальшу путь. Він на кордонах Мадярщини не спиниться. Він піде далі. Про це дуже ясно говорить сьогоднішнє римське „Месаджеро" в передовиці, що коментує віденський арбітраж:

„Справа, розпочата в Мінхені, знайшла у Відні прегарне доповнення. Але мир Риму, справжній великий „мир народів", вказаний як найвища ціль Дучем іще в 1919 р., ще дуже далекий. Його можна буде осягнути тільки при умові продовження шляху, визначеного віссю Рим—Берлін. Пригнічені народи збирають тепер плоди своєї віри, що була сильніша від усіх зазнаних несправедливостей".

Отже до роботи! Перемагаючи огірчення, відганяючи безплідні жалі, йдемо всі, як один, на допомогу будівникам маленької, але затишної Карпатської Української Хати! Збудуймо її гарною й чистою! А при тій будові ми навчимося гри пропорцій і виготуємо пляни для пишних будучих палат.

Евген Онацький, Рим.

ПОМОЖІМ НАШИМ БРАТАМ ЗДОБУТИ ВОЛЮ

Польща в справі тешинського Шлеську виявила своє безсоромне лицемірство. Вона домагалася для 80,000 поляків, що знаходились під чехословацькою владою, самовизначення, домагалася волі та влучення до своєї держави, а водночас вімовляла і відмовляє 7,000,000 українцям, яких доля куди тяжча від долі тешинських поляків.

Польща в своїй внутрішній і заграничній пропаґанді підносила „право самовизначення народів", нагадувала про точки Вилсона, говорила, як це чехи підступом забрали Польщі тешинський Шлеськ та зверталась до добросердних почувань світу, щоб вони помогли Польщі відзискати те, що їм правно належиться.

Та цей раз поляки перерахувались. Впродовж довгих років їм здавалось обдурювати добросердні почування світу і від світу вони майже все знаходили повну піддержку в своїх національних змаганнях. Нагадатиб тільки Америку й Вилсона, який був так переконаний арґументами Падеревского, що вважав це за точку своєї амбіції привернути тому „нещасному народові" його волю. Нагадатиб також французів у повоєнних часах, які не лиш помогли відзискати Польщі її краї, але допомогли їй забрати великі чужі території. Франція післала потім до Польщі своїх мілітарних і державнотворчих знавців, які поклали основи для польської державної будови. А понад усе Франція узброїла Польщу та дала їй величезні суми грошей.

А тепер Польща віддячилась Франції так, як це подиктував їй національний польський характер. Нині цілий добросердний світ, який ще недавно помагав Польщі відзискувати її землі, переконався, що це за жорстокі душі крилися в тих „покривджених поляках". Бо як тільки поляки відзискали свою державність, вони з варварським завзяттям почали відбирати іншим народам те, за що вчора самі боролись. Тяжкого розчарування на поляках зазнала також і та велика добросердна частина американської суспільности, яка помагала полякам у відбудові їх держави.

Але підступ і лицемірство польської політики тепер починають повертатись таки проти самих поляків. Ми бачимо, що внаслідок своєї зрадливости і крутійства Польща нині опинилась без приятелів. Вона окружена ворогами. Ледви чи можна вважати польським приятелем Совєти, хоч останніх лучить з Польщею страх перед українським націоналізмом. З другого боку Польщі виріс німецький кольос, який цілком певно не забув Данціґського коридора, ні втрати Познаня. Навіть Румунія відвернулась від Польщі, не бажаючи йти разом з тою державою, яка котиться у проваллля. Ніхто тепер Польщі помочи не дасть. Даремні її рахунки на Францію, яку вона безсоромно зрадила.

Супроти цього Польща в заграничній політиці нині ослаблена. Тому тепер пора, щоб вирвати з її хижацьких рук, те, що вона при помочи розбою, підступу і насильства від інших забрала.

Домагаймося самовизначення для сім міліонів українців під Польщею. Влаштовуймо всюди протестаційні віча, шлім телеґрами до світових потуг. Тепер нагода кинути сніп світла на польську політику гнету і розбою.

Світ уже бачить наші кривди. Та він іще не знає, чи ті кривди є для нас самих болючі, чи може ми так привикли до рабства, що їх не відчуваємо. Покажім світові, що ми вольнолюбний нарід, ненавидимо чуже насильство і ненавидимо інших поневолювати.

Ми хочемо свого — своєї української держави!

Реф. проп.

П. А. де Аляркон.

ЯНГОЛ-ХОРОНИТЕЛЬ

(Ель анджель де ля ґуарда).

(2)

— Так, панотче... — озвався Мануель іще сумніше — одначе те, що ми маємо сказати, то не гріх.

— А так, то що інше!

— А бодай не наш гріх... — сказала півголосом дівчина.

— Я зараз подумав собі, що тут мусить бути щось недобре, коли ви прийшли до мене старого... Та побачимо... Як жеж то було?

— Кажи ти, — сказала Кляра до чоловіка.

Він сказав лише:

— Ні... Ходімо!... Такий чудовий ранок, перейдемося... та в тім самім місці розповімо все панотцеві.

— В якім місці?

— Нічого, нічого... Ходімо! — повторила Кляра та потягла панотця за рукав.

Він пристав радо на бажання молодих і вийшли за місто.

Коли вже зробили кілька тисяч кроків та станули над самим берегом Франколі, Мануель зупинився та сказав:

— Тут...

— Ні, ні... — сказала Кляра — ще дальше.

— Справді. То було над заливом, де тепер сидить якась жінка.

— Тихо! То моя мати.

— Твоя мати?

— Так, розуміється! Нині знову вийшла з хати та не хотіла, щоби з нею ішов хтонебудь... і диви, де зайшла бідненька! Хай панотець не дивуються, бо вона божевільна. Від того дня вона слабоумна.

Тимчасом усі троє підійшли до жінки, що справді сиділа на землі, над берегом ріки, а очі втупила в перепливаючі хвилі Франколі.

То була бабуся поважних рис лиця, очі чорні, неначе вугіль, а волосся біле, наче льон. Типова катальонська жінка, енерґійна, приємна та горда рівночасно.

— Який гарний день, мамо, — озвалася Кляра, обіймаючи її.

— Яка страшна ніч, доню — сказала нещасна жінка.

— А тепер прошу послухати, як то сталося — сказав Мануель до панотця відтягаючи його на бік.

III.

— Тут — говорив Мануель і вказав на ріку — у тих хвилях, що пять років проковтнули стільки крови, спочиває мученик за незалежність Еспанії, що помер на пятнацятому місяці життя... а котрому всеж таки завдячували життя та щастя ті два серця, що ви їх, панотче, злучили навіки. Про Кляриненьку не згадую, бо для неї, хоч життя завдячує також тій святій дитині, краще було би згинути разом із ним. Бож яке тепер її життя? Тому не дивуйтеся, панотче, що пятнацять-місячне, невинне сотворіння могло всій родині вчинити стільки добра! Я розумію це, бо сам не лише дивуюся, а просто вмираю зо стиду. Та прошу подивитися, що мене стрінуло тієї ночи.

Коли говорив це, показав священикові ліву руку, опоганену довгою та глибокою загоєною раною.

На пятнацятому місяці, так! Помер на пятнацятому місяці, а життя його не було порожне, непожиточне. Неодин за все довге життя не вчинив стільки добра для світу. Бог напевно зарахував його не до янголів, а до мучеників і героїв.

Знаєте, панотче, який сумний був для Тараґони день 28. червня 1811 року, хоч ви не бачили всього страхіття при здобуванні міста, бо ви самі сиділи в вязниці — ви не бачили, як за дві години згинуло пять тисяч еспанців — ви не бачили, як палили доми та церкви, як убивали безборонних старих людей і слабосильних жінок — ви не бачили, як безчестили дівчат, як ображували честь матерей та черниць!... — ви не бачили як грабіж і піянство, розпуста й різня мішалися разом — словом, ви не бачили одного з найбільших „діл" переможця світу, героя нашого століття, того півбога Наполеона!

(Кінець буде).

ВІЙНА ПРОТИ МАДЯРІВ ТОМУ 90 ЛІТ І УЧАСТЬ У НІЙ УКРАЇНЦІВ

(3)

Напади мадярів і поляків на пограничні села.

18. січня 1849 капітан косівської залоги, Муральт, вислав був гуцула з Жабя з письмом на мадярський бік, щоб вивідати, яке там положення. Післанець зайшов до знайомого в селі Богдан. Мадяри довідалися про те, арештували післанця, знайшли при ньому письмо й арештували його. Гуцулові вдалося втекти з арешту. За ним пустилися два мадяри і перейшли на галицький бік до Буркуту. Там їх наші спіймали. З того зродилася сплетня, що мадяри перейшли гори. В усіх селах стали дзвонити в дзвони, в цілій Коломийщині зчинився крик, нарід ішов гурмами, щоб на мадярів ударити. Зате з Коломиї дехто зо страху став був утікати. Зараз ніччю вислали військо в гори, та що ворога не було, воно вернулося.

Тому, що прикордонні околиці непокоїли мадяри, австрійська влада озброїла місцеве населення. Всі мешканці виконували службу як загальне ополчення (від 20—50 р. життя). Ті відділи мали свої прапори і бубни. В Делятинщині крім загального ополчення, зголосилося до служби **1,000 гуцулів, для яких вилив гармату станиславівський українець Дуткевич.**

В Карпатах, коло села **Жупане,** (пов. Стрий) **напроти Климця,** по мадярськім боці в коршмі закватирувався був відділ мадярського війська і влекшував туди перекрадатися польським повстанцям на Мадярщину. Мадярські вояки нападали на наших селян і грабили. Тоді, 30 січня 1849 р., австрійське військо озброїло наших селян. Хто не дістав зброї, хапав косу, залізні вили. Мадяри не приходили, а озброєні селяни чатували на них з ночи на ніч. Аж 6. лютого прийшла вістка, що 1,000 мадярів ідуть гостинцем до Жупана і Климця. Ніч була місячна, одначе лютувала завірюха і страшна була студінь. В село прийшла вістка, що австрійське військо розбите. Почалася стрілянина, із шпиля одної гори бухав вогненний стовп, це наші люди так давали знак, щоб військо із сусідніх околиць і селяни йшли на рятунок. Люди були з сокирами, ножами, косами, що кому навинулось. По третій годині над ранком неприятель уступив. Оставив двох убитих, багато ранених. Із селян лише одному зранили руку. Виявилося, що ті відважні" напасники, то в більшості були польські повстанці.

Тому, що мадяри нищили прикордонні галицькі села за те, що вони передержували своїх земляків-утікачів із мадярського боку, вибрався туди ґенерал-майор Барко з кількому сотнями з села Волосянка та розбив повстанців, головнож відділ поляків кн. Воронецкого. Згинуло їх на місці 150, а 400 забрав у полон. Він видав до мадярських українців відозву, яка зачиналася словами: „Чесні угорсько-руські селяни!" У відозві дякував їм, що помогли розбити відділ польських повстанців і обіцяв, що шкоди, які нанесли їм повстанці, пограбивши їх господарства, будуть винагороджені.

Карпатська делеґація до львівської Народньої Ради. — За поділ Галичини.

Із звідомлення з 6. квітня 1849 р. довідуємося, що угорські українці вислали були до Львова до Руської Народньої Ради свого представника. Він повідомив, що **угорські українці хочуть відірватися від Мадярщини та адміністраційно і політично злучитися з українцями східньої Галичини.** Внесення того делеґата, щоб Народня Рада піддержала просьбу угорських українців, яку вони предложать цісареві у справі злуки Закарпаття із східньою Галичиною, Народня Рада одобрила.

16. жовтня 1849 р. приїхала до Відня депутація угорських українців із просьбою до цісаря.

(Дальше буде).

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

НЮ ЙОРК, Н. Й. Збори Бр. св. Володимира, від. 130., відбудуться в суботу, 19. листопаду, в годині 8. вечором, під ч. 217-219 Іст 6-та вул. у Ню Йорку. Кожний член має явитися на ті збори, бо є важні справи до полагодження. — Антін Карпович, рек. секр.

САВТПОРТ, КОНН. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 84., скликає українську американську молодіж на загальні збори, що відбудуться в неділю, 20. листопаду, в годині 3. пополудні, в Народній Гали, Кінгс Гай Вей Вест Савтпорт, Конн. На ці збори приїде орґанізатор на Конетикот, пан Маланчук. Просимо всіх українців зо Савтпорту прийти на ті збори зо синами й дочками і вписати їх до У. Н. Союзу. — М. Сендзік, секр.

ЗМІНА

МІСЦЯ ЗБІРКИ ДО ПОХОДУ!

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ І РОЗКАЖІТЬ УСІМ ІНШИМ

ЩО ЗБІРКА ДО ПОХОДУ БУДЕ НА АБІНҐДОН СКВЕР

12 ВУЛИЦЯ і 8 ЕВЕНЮ

Abingdon Square, 12th Street & 8th Ave.

А НЕ НА ВАШІНҐТОН ПАРК, ЯК ЦЕ БУЛО ПРОГОЛОШЕНО

ЧАС ЗБІРКИ: ДЕВЯТА ГОДИНА РАНО. ПОХІД ВИРУШИТЬ ТОЧНО В ГОДИНІ 10.30.

ДОЩ ЧИ ПОГОДА! ДОЩ ЧИ ПОГОДА!

ВСІ ЯК ОДИН НА МАНІФЕСТАЦІЙНИЙ ПОХІД ВУЛИЦЯМИ МІСТА НЮ ЙОРКУ ТА НА ПРОТИПОЛЬСЬКЕ ВІЧЕ

до МЕНГЕТЕН СЕНТЕР при 34-тій вулиці, близько 8-мої Евені.

Всі учасники збираються в суботу, 19. листопаду 1938. року, від години 9-тої рано на Абінґдон Сквер, 12. вулиця й 8. Евеня (Abingdon Square, 12th Street & 8th Avenue) й звідти похід вирушає в годині 10:30 точно, восьмою Евенею до Менгетен Сентер, де в 1-шій годині розпічнеться віче.

Зазначуємо, що збірка до походу не буде на Вашінґтон Сквер Парк, де були давніші збірки до походів, але на АБІНҐДОН СКВЕР, 12 ВУЛИЦЯ Й 8 ЕВЕНЯ.

Всі громади просимо приходити зорганізовано, цебто зо всіми своїми прапорами, жіноцтво й дітвора в народних строях, також усі хори повинні виступити зорганізовано, щоби по дорозі співати маршові пісні.

Кожна громада чи товариство може мати свої таблиці, але тільки з написами громади чи товариства. Всі інші таблиці з ріжними закликами будуть роздані екзекутивою на місці збірки!

Екзекутива, впорядчики походу й усі ті дівчата й хлопці, що зголосилися до розпродування відзначок, хоругвок і роздавання брошурок мають прийти на місце збірки в годині 8:45 рано.

Всі таблиці, які будуть несені в поході, треба перед Менгетен Сентер складати на трока, який для тої цілі буде там стояти.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

КЛІВЛЕНД, О.

Праця в місцевих жіночих орґанізаціях.

Заходом жіночого відділу ОДВУ ім. Ольги Басараб, спільно з іншими жіночими орґанізаціями, відбулося в нас 23. жовтня ц. р. в У. Н. Домі свято поетки Лесі Українки, з нагоди 25-ліття її смерти.

Свято відкрила п. Софія Когут і попросила публику встати з місць і, полинувши думкою до місця, де спочивають тлінні останки великої поетки, віддати їй честь. Вступне слово виголосив о. Мереньків, який зясував заслуги письменниці та вичислив частину тих творів і драм, які вона написала. Потім підніс заслуги жіночих орґанізацій тут в Америці, котрі сповняють той обовязок і ті ідеї, які накреслила наша письменниця. Хор гр.-кат. громади під управою вчителя Шостака виконав гарно кілька пісень, за що публика нагородила його оплесками. Головний реферат виголосив о. Запаринюк, парох укр. прав. громади. Бесідник підкреслив, що хоч поетка Леся Українка була слабого здоровля і майже ціле життя хорувала, то проте вона була сильна духом і давала українському жіноцтву й цілому українському народові вказівки, куди він має ступати.

Опісля був виступ хору укр. прав. громади під проводом п. Тремлюка. Цей хор, зложений переважно з молодих хлопців і дівчат, виконав дуже добре свої пісні. Далі Степанія Палівода відчитала по англійськи перебіг життя Лесі Українки, з чого всі були вповні задоволені. Панна Маруся Лев переповіла анґлійською мовою про невсипущу працю Лесі Українки і її заслуги для українського народу. Збіркою занялися пані: Мураль, Степаник, Ґабрівська, Гавриляк. Зложили по $1: К. Ґабрівська, С. Палівода, Ф. Терлецька, Й. Шалапій, З. Когут, Ю. Капраль; К. Поливчак 75 ц.; по 50 ц.: М. Гірняк, К. Попович, М. Ціхоцька, М. Щепко, М. Мельник, М. Котович, М. Попович, М. Ґапко, М. Шалапій, О. Степаник, М. Мураль, М. Когут, М. Вербинська, М. Ковалець, М. Филипів, К. Сподар, М. Секта, В. Оліяр, Н. Н.; решта дрібними. Разом $31.43. За відзначки при вступі прийшло $20, які то гроші вислано впрост до Ц. У. ОДВУ. По виплаченні розходів лишилося чистого приходу $20, які розділено на дві частини: $10 на культурний город у Клівленді, а $10 вислано через Обеднання на захист для політичних вязнів.

Накінець пані Когут подякувала бесідникам і хорам за участь і відспіванням „Ще не вмерла Україна" свято закінчено.

Притім треба згадати, що українське жіноцтво повинно брати нині найактивнішу участь в українськім громадськім житті. Бо тепер тяжкі часи, наш нарід змагається з наїзниками і в тій бородьбі українське жіноцтво мусить узяти якнайбільшу і найкориснішу участь. А ту користь ми можемо дати тільки тоді, коли будемо вступати в орґанізації і орґанізованим способом будемо працювати.

Софія Д. Когут.

---o---

АСТОРІЯ, Л. АЙ.

Вечеря в честь полк. Р. Сушка.

Користаючи з побуту в нашій місцевості дорогого гостя з Европи, п. полк. Романа Сушка, управа 24-го від. УЧХ влаштувала в салі Укр. Демократичного Клюбу в суботу, 15-го жовтня 1938 р., вечерю в його честь. На цю гарну гостину зібралося чимало гостей не тільки з Асторії, але й з Бруклина, Ню Йорку й інших місцевостей.

Вечерю відкрила голова 24 від. ОДВУ, п. Я. Левицька, та попросила на тостмайстра п. Е. Ляховича, який проводив вечерою. В часі вечері виголосили ріжні люди промови, а особливо п. полк. Роман Сушко, що представив змагання українських націоналістів за державне визволення нашої нації. Промовляли теж: В. Душник, В. Череватюк, М. Леськів, адв. А. Дячук, пані А. Середа, М. Демидчукова, А. Гладунова, С. Аструб та місцеві народні працівники, як І. Сидор (1-ший від. ОДВУ), М. Ґалан (5-тий від. УНС), В. Врублевський (Укр. Демократичний Клюб).

В часі вечері жертвували на визвольну боротьбу: П. Дорош $3; по $2: І. Василик, М. Борис! по $1: Ю. Бобель, А. Бобель, В. Череватюк, С. Череватюк, М. Климишин, А. Середа, А. Бурдиґа, А. Мартин, П. Дубовецький, В. Якимецький, М. Левицький, Е. Левицька, С. Скородинський, Ю. Скіба, І. Марко, Стоколоса, М. Ґалан, С. Аструб, п-і Мельник, Т. Бобров, В. Врублевський, п-і А. Сидор (з Масачусетс), В. Пашук, В. Артишевський, Н. Табака, М. Табака, П. Білинський, А. Галатин, Р. Галатин, К. Юршук, Т. Гладкий, С. Михлів, Т. Бернацький, П. Ґреам, Т. Рудик, І. Сидор, І. Гайдош, М. Леськів, П. Ґаврилець, Е. Кривень, М. Палій, М. Подольська, Т. Кіянець, М. Домирецький, Р. Домирецька, Е. Ділова, В. Пшеничняк, Г. Василик, А. Дячук, Е. і О. Ляхович, С. Роман, А. Ґладун, М. Ґладун, І. Кубарик, М. Демидчук, В. Душник, В. Ґумак, М. Гречин, пані Шамбай, І. Задико, Г. Якимів, М. Керманбер, Н. Н.; по 50 ц.: М. Врублевський, пані Величук, А. Климишин, М. Зароеений, М. Басоч; Н. Н. 25 ц.

По відчисленні розходів чистий дохів переслано на визвольну боротьбу.

Гість.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ЦЕНТРАЛЯ УКРАЇНСЬКОГО ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА

повідомляє, що всі члениці відділів УЧХ з Ню Йорку й околиць мають взяти участь у маніфестаційному поході в одностроях Червоного Хреста. Всі члениці повинні зібратись на площі Абінґтон Сквер, 12. вулиця і 8. Евеню точно в год. 9. рано, 19. листопаду.

Управа Централі Українського Червоного Хреста.

ПРОВІДЕНС, Р. АЙ. Місячні збори Сестрицтва Любов, від. 177., відбудуться в неділю, 20. лисподаду, в 1. годині пополудні, в церковній ґалі. Прошу всіх місцевих і позамісцевих членів явитися на час, бо є важні справи до полагодження. — С. Саска, секр.

МІЛВІЛ, Н. ДЖ.

УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА НА КАРМЕЛ ДОРОЗІ

:——::——: відсвяткує :——::——:

ЛИСТОПАДОВЕ СВЯТО

В НЕДІЛЮ, 20. ЛИСТОПАДУ (NOVEMBER 20, 1938)

зараз по Службі Божій.

Наш парох, о. Рудакевич, відслужить ПАНАХИДУ за наших героїв, котрі віддали своє життя за волю України. Вечором, у 7. годині, в Народнім Домі, відбудеться СВЯТОЧНИЙ КОНЦЕРТ у честь українських інвалідів. Бесідники будуть місцеві й позамісцеві.

Браття і Сестри, вірні сини Неньки України! Прийдім усі і приведім своїх дти й віддаймо пошану нашим героям. **Вступ вільний.**

КОМІТЕТ.

УВАГА! ПРОВІДЕНС, Р. АЙ., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

ЗАХОДОМ УКР. ПРАВ. ЦЕРКВИ СВ. ІВАНА ХРЕСТ. В ПРОВІДЕНС

:——::——: влаштовується :——::——:

ВЕЛИЧАВИЙ БАЛЬ

і виступ учениць школи танців Miss LOUISE PALMER з БАЛЄТОМ І АКРОБАТИЧНИМИ ПОПИСАМИ

В СУБОТУ, 19. ЛИСТОПАДУ (NOVEMBER 19, 1938)

У САЛІ K. of P. HALL, 380 ELMWOOD AVENUE.

Музика першорядна. —::— **Початок у 8. год. вечором.**

Багато нагород (PRIZES).

За добру й приємну забаву ручить — **Комітет.**

ПОЗІР! УКРАЇНЦІ НЮ ЙОРКУ Й ОКОЛИЦІ! ПОЗІР!

ЗАХОДОМ 11. ВІДДІЛУ ОРҐАНІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОГО ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ (ОДВУ)

:——::——: влаштовується :——::——:

ОСІННІЙ БАЛЬ

ЗАВТРА! СУБОТА, 19. ЛИСТОПАДУ (NOVEMBER 19, 1938)

В VOLK'S LYCEUM HALL, 218-220 East 2nd STREET, NEW YORK CITY.

Початок у годині 7-мій вечором. ——::—— **Вступ 40 центів.**

На цей баль запрошуємо місцевих і дооколичних шановних громадян взяти численну участь. Комітет постарався, щоб усіх, як старших, так і молодих, гостей чесно обслужити. Приходіть всі зараз по протестаційнім поході. **Управа 11-го Від. О.Д.В.У.**

ЛАНКЕСТЕР, Н. Й.

На Закарпаття.

Братство св. Василія Великого, від. 87 У. Н. Союзу, переслало через Обеднання $10 на Закарпаття.

Н. Трояновський, секр.

ВУНСОКЕТ, Р. АЙ.

На Закарпаття.

Члениці сестрицтва Пресв. Д. Марії ухвалили на своїх зборах 23 жовтня ц. р. вислати $10 на поміч Закарпаттю. Гроші вислано через Обеднання.

Уряд Сестрицтва.

СТЕМФОРД, КОНН.

З забави на політичних вязнів.

Донька громадян Теодора і Ксені Пастущаків при помочі добрих знайомих, Марії Пилипчук, Агафії Когут та Анни Блащук, влаштувала своїм родичам несподіванку з нагоди їх 25-літнього ювилею подружого життя. Забава відбулася в Українськім Громадянськім Клюбі 23-го жовтня ц. р. На неї несподівано впроваджено ювилятів. Приявні гості зустріли їх дуже сердечно, а ювиляти були зворушені до глибини души. Після цього поплила весела забава, серед якої приявні не забули і про українських політичних вязнів, що караються по ворожих тюрмах. На ту ціль переведено збірку, яка принесла $12.60. Гроші вислано через Обеднання.

Йосиф Тирчик.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

Дня 17. листопаду 1938. р. помер у Нюарку, Н. Дж.,

ІЛЛЯ ШВЕЦЬ,

довголітній член тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 133. У. Н. Союзу в Нюарку, Н. Дж. Покійний родився в Верхобужу, повіт Золочів.

Прожив 55 літ. Полишив жінку і двое дітей.

Похорон відбудеться в суботу, 19. листопаду, в год. 9. рано з похоронного заведення Мирона Литвина, 383 Morris Ave., Newark, N. J.

Земля Йому пером!

Олекса Будник, секр.

ПОДЯКА

Минеаполис, Минесота, 14. листопаду 1938.

Підписані складають отцим щиру подяку всім Парохіянам, Членам Товариства Запорозька Січ, від. 385. У. Н. Союзу, Приятелям і Сусідам, що взяли участь у похороні дорогого нам тата й мужа, бл. п.

МИКОЛИ ДМИТРУКА,

довголітнього касіера від. 355., котрий помер у місцевім шпиталі дня 17. жовтня.

Дякуемо сердечно всім, що відвідували Покійного підчас його недуги, що відвідували тіло по смерти, що складали вінки й квіти на похороні.

Складаемо щиру подяку о. С. Гринюхові за релігійні відвідини й потіхи для Покійного за його життя та відправи по смерті.

Дякуемо й всім тим, що відвідали та потішили нас в нашім важкім горю по невідплатній утраті.

Флоренс, жена,
Володимир і Анна, діти.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ҐАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА. ПИШІТЬ ПО НАЙНОВІШИЙ ЦІННИК КНИЖОК.

ТАРЗАН СМІЛИВИЙ.

(61)

Прислухуючись до серця Джефа, Тарзан переконався, що воно ще б'ється. Тому він почав запопадливо заходитися, щоб його оживити. По кількох хвилинах його заходи увінчались успіхом і Джеф відкрив очі. Побачивши над собою Тарзана, його уста скривилися в іронічну усмішку. Цеж був той чоловік, якого він шукав, щоб його вбити.

Тарзан скоро удався в корчі і там назбирав лікувального зілля та почав ним натирати рани Джефа. Тіло Джефа справді було пооране здовж і поперек. А коли рани були натерті зіллям і позатикані листками, Тарзан підняв обережно Джефа на себе і положив його на свої плечі. „Ходім до печери, а там він може лежати, аж вигояться рани", сказав він.

Тарзан продирався крізь кущі поволі. За ним ішла Марія. Вона була втомлена, а крім того перелякана на смерть виттям диких звірів. З одного боку виривались голоси леопардів, з іншого боку вили гієни, а ще з іншого розносився рев льва. Марія йшла зараз за Тарзаном і хоч вірила в його силу, то всетаки боялася, що нетри подужають і його.

Джеф Биґерс лежав на плечах Тарзана і його ум вертався поволі до повної притомности. А вернувшись до притомности, той ум почав далі снувати такі самі нікчемні думки, як і перед тим. Здушуючи в собі всяке почуття вдяки, він до себе говорив: „Мусиш бути твердий. Там чекають на тебе скарби, коли вбеш цього чоловіка". Він думав про одужання і сповнення своїх плянів.